

Actie Jaarplan 2018 – Gemeente Haarlem

Green Deal Duurzaam GWW 2.0

1 Administratieve gegevens

Organisatie	Gemeente Haarlem
Jaar	2017 en 2018
Contactpersonen	<u>Team Duurzaamheid</u> Rudie de Vries Beleidsmedewerker Duurzaamheid rudiedevries@haarlem.nl 023 5114333 / 06 42654802 <u>Afdeling Beleid en Beheer Openbare Ruimte</u> Djorn Noordman Strategisch Beheerder Openbare Ruimte dnoordman@haarlem.nl 023 5113405 / 06 46215252 <u>Afdeling Proces en Contractmanagement</u> Martijn van Minderhout Technisch Adviseur mvminderhout@haarlem.nl 023 5115635 / 06 46215329

Inhoudsopgave

1	Administratieve gegevens	1
2	Doel en bijdrage	3
3	Inzet en acties	4
3.1	Transitielijn 1 - van kosten naar waarde	4
3.1.1	Partijen sturen op waardecreatie in projecten	4
3.1.2	Partijen maken duurzaamheidsprestaties in projecten inzichtelijk	5
3.1.3	Partijen belonen duurzame inspanning en duurzaam resultaat	5
3.2	Transitielijn 2 - van reactief naar proactief	6
3.2.1	Partijen bevorderen het inzicht in en streven naar een proactieve duurzaamheidscultuur	6
3.2.2	Partijen dragen praktijkervaringen uit binnen het samenwerkingsverband	8
3.2.3	Partijen communiceren breed over de Green Deal en de successen	8
3.3	Transitielijn 3 - van uniek naar uniform	8
3.3.1	Partijen passen de Aanpak Duurzaam GWW toe in programma's en projecten	8
3.3.2	Partijen hanteren een uniform duurzaamheidsinstrumentarium	9
3.3.3	Partijen verankeren duurzaamheid integraal in hun bedrijfsprocessen	10
3.4	Transitielijn 4 - van alleen naar samen	11
3.4.1	Partijen zoeken vroegtijdig samenwerking met stakeholders binnen de projecten	11
3.4.2	Partijen werken projectoverstijgend samen	11
3.4.3	Partijen organiseren samenwerkingen in de keten	12

2 Doel en bijdrage

Ambitie organisatie De Gemeente Haarlem heeft grote ambities op het gebied van duurzaamheid. Het plan van aanpak Haarlem Klimaat Neutraal (2008) heeft een basis gelegd om met partners in de stad aan de slag te gaan met energiebesparing en duurzame opwekking. Het duurzaam handelen van de gemeentelijke organisatie is hierin een speerpunt. De Kadernota Haarlem Duurzaam (2011) heeft deze aanpak beleidsmatig bestendigd en biedt strategieën om Haarlem verder duurzaam te ontwikkelen. Tenslotte heeft de gemeente werk gemaakt om met het thema Circulaire Economie aan de slag te gaan: het Startprogramma Haarlem Circulair 2030 (2016), de Economische Agenda Haarlem Samen Doen (2015) en ook al in het Duurzaamheidsprogramma 2015-2019 (2015) is circulariteit als speerpunt benoemd.

Met de ondertekening van de Green Deal Duurzaam GWW 2.0 op 17 januari 2017 en de inbedding van de Aanpak Duurzaam GWW in de contracten voor groot onderhoud verwacht de gemeente een vliegende start te kunnen maken waarbij geleerd wordt van elkaar en marktpartijen. Deelname aan de Green Deal Duurzaam GWW 2.0 biedt de gemeente Haarlem de mogelijkheid om het goede voorbeeld te geven en samen met de (vaste) partners in de stad stevig in te zetten op duurzaam inkopen en – aanbesteden. Onlangs heeft de afdeling Proces- & Contractmanagement twee grote raamcontracten afgesloten met in totaal zes partijen. Voor ingenieursdiensten zijn twee grote adviesbureaus gecontracteerd, Witteveen & Bos en Antea Groep. Voor de aannemerij zijn de bedrijven Heijmans, Dura Vermeer, Van Gelder en Oosterhof Holman gecontracteerd. Vier van de zes bedrijven hebben op 17 januari jl. ook de Green Deal Duurzaam GWW 2.0 getekend.

Om de Haarlemse doelen te bereiken zijn in de samenwerkings- en raamcontracten voor groot onderhoud en vervangingswerken in de stad een viertal doelen geformuleerd.

- Doel 1: Samen met de stad
- Doel 2: Duurzaam en circulair
- Doel 3: Efficiënt en kostenbewust
- Doel 4: Omgevings- en publieksgericht handelen

Hoewel anders geformuleerd, sluiten deze doelen goed aan bij de transitielijnen van de Green Deal Duurzaam GWW 2.0.

Actie Jaarplan 2018 – Gemeente Haarlem

Green Deal Duurzaam GWW 2.0

3 Inzet en acties

In 2017 is een vliegende start gemaakt met de Green Deal Duurzaam GWW 2.0. Na de ondertekening op 17 januari 2017, zijn door een klein kernteam acties ondernomen om de Green Deal zo spoedig mogelijk in te bedden in de al lopende processen, projecten en de eigen organisatie. Er is geen actiejaarplan 2017 opgesteld. Het is mooi om te zien dat Duurzaamheid, en ook breder getrokken de thema's Circulariteit en MVI, inmiddels leven in de organisatie. Het is niet meer iets van een klein groepje collega's. Dit vraagt organisatorisch ook om een programmatische aanpak binnen de eigen organisatie.

Met dit Actiejaarplan 2018 bliken we kort terug op de inzet in 2017 en beschrijven we hoe we komend jaar invulling gaan geven aan de doelstellingen en de activiteiten die we daarvoor verrichten. Hierbij houden we rekening met de nieuwe netwerkorganisatie van de Gemeente Haarlem.

3.1 Transitielijn 1 - van kosten naar waarde

3.1.1 Partijen sturen op waardecreatie in projecten

Doelen 2020

- In de belangenafweging en ontwerp/-contractkeuzes van alle Duurzaam GWW-projecten vormen de kosten en maatschappelijke baten over de levensduur van een project een belangrijke aspect.
- Binnen projecten wordt bewust gekozen voor het investeren in de realisatie van ambities en het benutten van kansen die een maatschappelijke meerwaarde leveren die groter is dan het project.
- *De Gemeente Haarlem* investeert consequent in kansrijke duurzame innovaties en geeft innovatieve producten en diensten de ruimte om zichzelf te bewijzen in de praktijk.
- *De Gemeente Haarlem* spant zich in om successen uit innovatiepartnerschappen en proeftuinen snel breed toe te passen in projecten en uit te dragen als 'stand der techniek'
- *De Gemeente Haarlem* is op de hoogte van duurzame innovaties in de GWW-sector en draagt bij aan het versnellen en verbreden van succesvolle producten en diensten.

Acties 2017 - 2018	Betrokken partij(en)
a. De Gemeente Haarlem ontwikkeld zich steeds verder in asset management en is zich bewust van de waardecreatie in de openbare ruimte. Al enige jaren werkt de gemeente actief mee aan de ontwikkeling van MKBA-instrumenten als TEEBstad en iTree Nederland. Nog in 2017 wordt gestart met een tweede prototypefase van het instrument iTree. Hierbij zal worden gekeken welke baten bomen hebben in relatie tot waterhuishouding in de stad.	Afdeling BBOR ¹ <i>Strategisch Beheerder</i>
b. De kosten en baten van project specifieke duurzame maatregelen worden bij projecten met een projectbudget van meer dan €400.000,- inzichtelijk gemaakt.	Afdeling PCM ² <i>Procesmanagers</i> <i>Technisch Adviseurs</i>

¹ BBOR: Beleid en Beheer Openbare Ruimte

² PCM: Proces en Contractmanagement

Actie Jaarplan 2018 – Gemeente Haarlem

Green Deal Duurzaam GWW 2.0

3.1.2 Partijen maken duurzaamheidsprestaties in projecten inzichtelijk

Doelen 2020

- *De Gemeente Haarlem* heeft een monitoringssystematiek ontwikkeld waarmee aantoonbaar inzicht wordt verkregen in de duurzame meerwaarde die behaald wordt in projecten ten opzichte van de eigen duurzame ambitie
- *De Gemeente Haarlem* hanteert, vooraf binnen de sector afgestemde, prestatie indicatoren om duurzaamheid meetbaar te maken in projecten, en monitoort daar op.

Acties 2017 - 2018	Betrokken partij(en)
a. Binnen de COP van deelnemende gemeenten denken we mee over het formuleren van indicatoren en hoe deze toegepast kunnen worden bij de monitoring van de duurzaamheidsprestaties.	Afdeling BBOR <i>Strategisch Beheerder</i>
b. Binnen de samenwerkings- en raamcontracten worden duurzame ambities naar doelen vertaald én meetbaar gemaakt, zodat dit resulteert dit in een ambitieweb op raamcontractniveau.	Afdeling PCM <i>Raamcontractmanager GO</i> ³
c. Per domein of wijk worden duurzaamheidsdoelen specifiek vertaald, waarbij meetbare KPI's worden gedefinieerd.	Afdeling PCM <i>Raamcontractmanager GO</i>
d. Er wordt een menu van duurzaamheidsmaatregelen met haalbaarheid en wenselijkheid opgesteld. Op basis van dit menu kan de gemeente op basis van gebiedsspecifieke kenmerken (vastgelegd in de Omgevingswijzer) en – ambities (vastgelegd in het Ambitieweb) verantwoorde, geïnformeerde afweging maken welke maatregelen wel of niet toe te passen.	Afdeling PCM <i>Raamcontractmanager GO</i>
e. Per project wordt de bijdrage aan de duurzaamheidsambitie inzichtelijk gemaakt.	Afdeling PCM <i>Procesmanagers</i>
f. Aanbiedingen op het gebied van duurzaamheid worden vastgelegd en het nakomen van duurzaamheidsbeloftes wordt gemonitord.	Afdeling PCM <i>Raamcontractmanager GO</i> <i>Procesmanagers</i>

3.1.3 Partijen belonen duurzame inspanning en duurzaam resultaat

Doelen 2020

- *De Gemeente Haarlem* beloont op een eerlijke manier inspanningen voor duurzame projecten. De organisatie neemt hiervoor passende prikkels op (onder meer selectie- en/of gunningscriteria).

³ GO: Groot Onderhoud

Actie Jaarplan 2018 – Gemeente Haarlem

Green Deal Duurzaam GWW 2.0

Acties 2017 - 2018	Betrokken partij(en)
a. Bij meervoudige onderhandse aanbestedingen binnen de raamcontracten worden duurzaamheidsdoelstellingen en KPI's standaard als BPKV criteria in de aanbestedingen (NOK, nadere overeenkomst) meegenomen.	Afdeling PCM <i>Procesmanagers</i> <i>Technisch Adviseurs</i>

3.2 Transitielijn 2 - van reactief naar proactief

3.2.1 Partijen bevorderen het inzicht in en streven naar een proactieve duurzaamheidscultuur

Doelen 2020

- *De Gemeente Haarlem* heeft een heldere en concrete en tijdsgebonden duurzame ambitie die zij wil behalen. *De Gemeente Haarlem* geeft periodiek inzicht in de mate waarin zij voldoen aan haar eigen ambitie en doelen.
- *De Gemeente Haarlem* heeft een cultuur die ruimte biedt om verdere verduurzaming van GWW-projecten en de sector breed te stimuleren
- Het management van *de Gemeente Haarlem* stuurt actief en frequent op het bewustzijn van duurzaam denken en de proactiviteit van duurzaam doen van haar medewerkers
- Binnen alle lagen van *de Gemeente Haarlem* wordt proactief gewerkt met en volgens de principes van de Aanpak Duurzaam GWW. Medewerkers van *de Gemeente Haarlem* hebben de kennis en kunde om de Aanpak Duurzaam GWW toe te passen in de projecten.

Acties 2017 - 2018	Betrokken partij(en)
a. De gemeente Haarlem kent met de jaarlijkse Duurzaamheidsmonitor een eigen verantwoording op het programma Duurzaamheid. Monitoring van de beleidsmatige voortgang van de Green Deal Duurzaam GWW 2.0 wordt vanaf 2017 in deze nota opgenomen.	Team Duurzaamheid <i>Programmamanager</i> <i>Duurzaamheid</i>
b. In 2017 is met een klein kernteam een vliegende start gemaakt om vorm te geven aan de doelen van de Green Deal Duurzaam GWW 2.0. De betrokkenheid in de organisatie is groot, wat ook organisatorisch vraagt om een programmatische borging in de organisatie. Nog in 2017 zal een Programmateam Duurzaam GWW worden ingesteld, waar naast de Programmamanager Duurzaamheid ook de coördinatoren van de afdelingen BBOR (richten), GM (inrichten) en PCM (verrichten) vertegenwoordigd zijn.	Team Duurzaamheid <i>Coordinator Duurzaam GWW</i>

Actie Jaarplan 2018 – Gemeente Haarlem

Green Deal Duurzaam GWW 2.0

-
- c. Om operationeel binnen de verschillende afdelingen en projecten de doelen van de Green Deal Duurzaam GWW 2.0 te borgen wordt nog in 2017 een interne Community of Practice (COP) Duurzaam GWW ingesteld. Deze COP wordt binnen de nieuwe netwerkorganisatie gevormd door intrinsiek gemotiveerde collega's van de verschillende afdelingen. De coördinatie wordt belegd bij de coordinator van het Team Technisch adviseurs. Deze coordinator neemt ook deel in de Stuurgroep en rapporteert over de vorderingen aan de stuurgroep én de Programmamanager Duurzaamheid.
- Afdeling PCM
Technisch Adviseur
-
- d. In de verschillende functiegroep- en domeinoverleggen binnen de nieuwe netwerkorganisatie is het Duurzaamheid een vast thema op de agenda.
- Afdelingen BBOR en PCM
Afdelingsmanagers
Teamcoördinatoren
-
- e. De Procesmanagers krijgen de ruimte om binnen de projecten kansen te signaleren en te verzilveren die maatschappelijke meerwaarde opleveren. Wanneer deze kansen zich voordoen, dan wordt ruimte gemaakt deze te onderzoeken op haalbaarheid om deze te realiseren.
- Afdeling PCM
Procesmanagers
-
- f. Binnen het programma Summer School (2017) van de Haarlemse School is een workshop georganiseerd over de thema's circulariteit, duurzaamheid en energietransitie. Deze workshop is goed bezocht en heeft op 23 november 2017 een vervolg gekregen in de vorm van een conferentie waar alle medewerkers binnen het Fysieke domein voor zijn uitgenodigd. In 2018 wordt tenminste één vervolgbijeenkomst georganiseerd, waarbij dieper op een actuele duurzaamheidsthema's wordt ingegaan.
- Programmateam D-GWW⁴
-
- g. Een groep van de medewerkers binnen het Fysieke Domein worden getraind om het instrumentarium van de Aanpak Duurzaam GWW toe te passen, te beginnen bij de interne COP (medewerkers met een intrinsieke motivatie).
- Afdelingen BBOR en PCM
Afdelingsmanagers
Teamcoördinatoren
-
- h. Gemeente Haarlem verkent samen met de Provincie Noord-Holland en gemeenten in Kennemerland/IJmond/MRA de mogelijkheden om gezamenlijk op te trekken in opleiding, training en (product) verbeteringen in de keten.
-

⁴ D-GWW: Duurzaam Grond-, Weg- en Waterbouw

Actie Jaarplan 2018 – Gemeente Haarlem

Green Deal Duurzaam GWW 2.0

3.2.2 Partijen dragen praktijkervaringen uit binnen het samenwerkingsverband

Doelen 2020

- De *Gemeente Haarlem* draagt proactief en frequent praktijkvoorbeelden en leerervaringen uit naar andere partijen in het samenwerkingsverband en inspireert anderen en haar eigen *organisatie* om continue te werken aan duurzame ontwikkeling.

Acties 2017 - 2018

Betrokken partij(en)

Acties 2017 - 2018	Betrokken partij(en)
a. Gemeente Haarlem neemt ook in 2018 actief deel aan de Community of Practice (COP) van deelnemende gemeenten, binnen het netwerk van de Green Deal Duurzaam GWW.	Afdeling BBOR
<i>Strategisch Beheerder</i>
b. Gemeente Haarlem heeft op 7 juni 2017 op een bijeenkomst bij de Provincie Noord-Holland een presentatie over duurzaam, circulair en verantwoord inkopen verzorgd. Ook in 2018 is de gemeente Haarlem voornemens actief presentaties over de leerervaringen en praktijkervaringen te verzorgen .	Afdelingen BBOR en PCM
<i>Strategisch beheerder</i>
<i>Procesmanager</i>
<i>Technisch Adviseurs</i>

3.2.3 Partijen communiceren breed over de Green Deal en de successen

Doelen 2020

- De *Gemeente Haarlem* vervult een voorbeeldfunctie in haar eigen werkzaamheden en laat stakeholders, die niet werken volgens de Aanpak Duurzaam GWW, binnen haar projecten hiermee kennis maken
- De *Gemeente Haarlem* draagt actief bij aan kennisontwikkeling en –verspreiding op het gebied van duurzaamheid in de GWW-sector, onder andere via de Bouwcampus.

Acties 2017 – 2018

Betrokken partij(en)

Acties 2017 – 2018	Betrokken partij(en)
a. In 2017 zijn enkele kleine successen van de organisatie en de verbonden partners gevierd. Nu duurzaamheid en de Green Deal Duurzaam GWW 2.0 steeds meer vorm gaan krijgen, zien we successen ook steeds beter aankomen. Successen worden actief opgevoerd op de communicatiekalender.	Afdeling PCM
<i>Procesmanagers</i>

3.3 Transitielijn 3 - van uniek naar uniform

3.3.1 Partijen passen de Aanpak Duurzaam GWW toe in programma's en projecten

Doelen 2020

- De *Gemeente Haarlem* past in alle relevante GWW-projecten de Aanpak Duurzaam GWW toe.
- De *Gemeente Haarlem* monitort in welke en hoeveel projecten de Aanpak Duurzaam GWW wordt toegepast en wat de voortgang is.
- De *Gemeente Haarlem* formuleert concrete duurzame doelstellingen in haar projecten.

Actie Jaarplan 2018 – Gemeente Haarlem

Green Deal Duurzaam GWW 2.0

Acties 2017 - 2018	Betrokken partij(en)
a. Binnen de in 2017 afgesloten samenwerkingsovereenkomsten (projectmanagement en ingenieursdiensten) alsmede de raamovereenkomsten voor uitvoering van onderhoudswerken is vastgelegd dat bij werken met een bouwvolume van meer dan €400.000 de Aanpak Duurzaam GWW moet worden toegepast. Gelet op de transitieperiode in 2017, zal dit vanaf 2018 vorm worden gegeven.	Afdeling PCM <i>Raamcontractmanager GO</i> <i>Procesmanagers</i>
b. In alle fasen zijn de duurzaamheidscoördinatoren een vast onderdeel van de projectteams en bewaken duurzaamheid in zowel de tijdelijke als de definitieve situatie door het volgen van de Aanpak Duurzaam GWW. Zowel bij de ontwikkeling van nieuwe beleidsproducten, planvorming als uitvoering.	Afdeling PCM <i>Technisch Adviseurs</i> SOPI ⁵ en ROGO ⁶ partners <i>Adviseurs Duurzaamheid</i>

3.3.2 Partijen hanteren een uniform duurzaamheidsinstrumentarium

Doelen 2020

- *De Gemeente Haarlem* hanteert de instrumenten uit de Aanpak Duurzaam GWW in alle projectfasen van Duurzaam GWW-projecten
- *De Gemeente Haarlem* draagt bij aan het doorontwikkelen van instrumenten gericht op het opschalen en versnellen van de verduurzaming van de projecten.
- *De Gemeente Haarlem* draagt bij aan het vergroten van gebruiksvriendelijkheid, het verlagen van de regeldruk en het verbreden van de toepasbaarheid van instrumenten.

Acties 2017 - 2018	Betrokken partij(en)
a. Al in 2016 zijn bij het opstellen van het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) voor het gebied Zuid-West de instrumenten Omgevingswijzer en het Ambitieweb toegepast. De resultaten van deze analyse en gezamenlijke ambitie zijn in de verdere uitwerking van dit beleidsproduct meegenomen. Het HIOR zal in 2018 ter vaststelling aan het College worden aangeboden.	Afdeling RB ⁷ <i>Beleidsmedewerkers Ruimtelijke Plannen, Stedenbouw en Planologie</i> Afdeling BBOR <i>Beleidsmedewerkers Openbare Ruimte</i>
b. Bij de uitwerking van de Ontwikkelzone Zuidwest worden de instrumenten Omgevingswijzer en Ambitieweb toegepast om gebiedsspecifieke kansen te definiëren resp. de duurzame ambitie te borgen.	Afdeling RB (Beleidsmedewerkers Ruimtelijke Plannen, Stedenbouw en Planologie)

⁵ SOPI partners: gecontracteerde vaste partijen binnen de Samenwerkingsovereenkomst Procesmanagement en Ingenieursdiensten

⁶ ROGO partners: gecontracteerde vaste partijen binnen de Raamovereenkomst Groot Onderhoud

⁷ RB: Ruimtelijk Beleid

Actie Jaarplan 2018 – Gemeente Haarlem

Green Deal Duurzaam GWW 2.0

3.3.3 Partijen verankeren duurzaamheid integraal in hun bedrijfsprocessen

Doelen 2020

- *De Gemeente Haarlem* integreert de processtappen en instrumenten vanuit Duurzaam GWW in de bedrijfsprocessen.
- *De Gemeente Haarlem* zorgt dat duurzaamheid standaard onderdeel is van de keuzes en afwegingen die gemaakt worden in alle lagen van de organisatie. Het management vervult hierin een voorbeeldfunctie.

Acties 2017 - 2018

Betrokken partij(en)

Acties 2017 - 2018	Betrokken partij(en)
a. In 2016 en 2017 is het instrumentarium van de Aanpak Duurzaam GWW al in enkele projecten toegepast. In de contracten voor dagelijks onderhoud van de stad, is de CO2 Prestatieladder verplicht gesteld.	Afdeling PCM
<i>Contractmanagers DO</i> ⁸
b. In 2017 is vooral ingezet op het vergroten van het bewustzijn op het gebied van Duurzaamheid binnen de eigen ambtelijke organisatie. In 2018 zal dit bewustzijn ook worden geborgd door in de formats Projectopdracht (PO), Project Start-Up (PSU), Participatie en Inspraak Plan (PIP), Annotatie (Staf/MT) en de Voortgangsrapportages (VGR) een verplichte paragraaf Duurzaamheid op te nemen.	Afdelingen BBOR en PCM
<i>Afdelingsmanagers</i>
<i>Teamcoördinatoren</i>
c. De Visies, opgaven en programma's binnen het thema Duurzaamheid worden in 2018 ingevoerd in het MJGP ⁹ .	Team Duurzaamheid
d. In 2018 wordt het instrumentarium van de Aanpak Duurzaam GWW verder geïntegreerd in de primaire processen van de afdelingen binnen het Fysieke Domein. Begonnen wordt binnen de samenwerkings- én de raamcontracten voor groot onderhoud en vervanging van de openbare ruimte. In deze overeenkomsten is de Aanpak Duurzaam GWW verplicht gesteld voor alle werken en projecten met een budget van meer dan €400.000.	Afdelingen BBOR en PCM
<i>Afdelingsmanagers</i>
<i>Teamcoördinatoren</i>
e. Door gebruik te maken van het instrumentarium uit de Aanpak Duurzaam GWW vormt Duurzaamheid een logisch en integraal onderdeel van het ontwerp- en realisatieprocesproces.	Afdeling PCM
<i>Procesmanagers</i>

⁸ DO: Dagelijks Onderhoud

⁹ MJGP: Het Meerjaren Gebiedsprogramma wat is vastgelegd in een Oracle Database

Actie Jaarplan 2018 – Gemeente Haarlem

Green Deal Duurzaam GWW 2.0

3.4 Transitielijn 4 - van alleen naar samen

3.4.1 Partijen zoeken vroegtijdig samenwerking met stakeholders binnen de projecten

Doelen 2020

- *De Gemeente Haarlem* zoekt actief en vroegtijdig samenwerking binnen projecten met ondernemers, onderwijs- en onderzoekinstellingen, overheid en omgeving.
- Duurzame ambities en kansen van betrokken stakeholders worden integraal afgewogen en indien mogelijk opgenomen in projecten.

Acties 2017 - 2018	Betrokken partij (en)
a. De gemeente Haarlem werkt gebiedsgericht samen met de stad. Stakeholders worden actief betrokken om de gebieden te komen tot integrale gebiedsopgaven en –programma's. Naast het meedenken, meedoen en meebeslissen, komt cocreatie steeds vaker voor in de stad. De gebieden zoeken hierin actief naar kansen.	Afdeling PGM ¹⁰ <i>Gebiedsmanagers</i> <i>Gebiedsverbinders</i>
b. Samenwerkingsmogelijkheden met stakeholders worden vroegtijdig actief verkend.	Afdeling PGM <i>Gebiedsmanagers</i> <i>Gebiedsverbinders</i>
c. Duurzame initiatieven van bewoners of stakeholders in de stad, waaronder het initiatief Spaargas in het Ramplaankwartier, worden actief ondersteund.	Afdeling PGM <i>Gebiedsmanagers</i> Team Duurzaamheid
d. De gemeente Haarlem stelt samen met haar vaste partners en stakeholders een eenduidige duurzame en circulaire ambitie voor de samenwerkings- en raamovereenkomsten Groot Onderhoud vast.	Afdeling PCM <i>Raamcontractmanager GO</i>

3.4.2 Partijen werken projectoverstijgend samen

Doelen 2020

- Samen met partijen in samenwerkingsverband worden door *de Gemeente Haarlem* knelpunten uit de praktijk besproken en opgelost.

Acties 2017 - 2018	Betrokken partij (en)
a. Bij de aanbesteding van de nieuwe samenwerkingsovereenkomsten voor Procesmanagement & Ingenieursdiensten, alsmede raamovereenkomsten voor groot onderhoud en vervangingen van openbare ruimte, is specifiek uitgevraagd op het thema Duurzaam GWW. De verbonden partijen werken dit nu samen met het Procesteam uit in de Raamcontract Management Plannen. Begin 2018 zal de inhoud van deze plannen definitief zijn.	Afdeling PCM <i>Raamcontractmanager GO</i>

¹⁰ PGM: Programma en Gebiedsmanagement

Actie Jaarplan 2018 – Gemeente Haarlem

Green Deal Duurzaam GWW 2.0

b. Zowel aan de opdrachtgever-, als opdrachtnemerszijde van zowel de samenwerkingsovereenkomst als raamovereenkomst worden Duurzaamheidscoördinatoren aangesteld.	Afdeling PCM
<i>Technisch Adviseurs</i>
c. Twee maal per jaar wordt met de vaste onderhoudspartners het behalen van de duurzaamheidsdoelen geëvalueerd, zodat we samen sneller leren en innoveren	Afdeling PCM
<i>Raamcontractmanager GO</i>

3.4.3 Partijen organiseren samenwerkingen in de keten

Doelen 2020

- *De Gemeente Haarlem* zoekt bij de uitwerking van Duurzaam GWW activiteiten, aansluiting bij bestaande succesvolle keteninitiatieven.
- *De Gemeente Haarlem* zoekt naar synergie door aansluiting te zoeken bij (gebieds-)ontwikkelingen en initiatieven die raakvlakken en overeenkomsten hebben met Duurzaam GWW. De organisatie signaleert of raakvlakken leiden tot overlap en acteren wanneer hiervoor afstemming gewenst is.

Acties 2017 - 2018

	Betrokken partij(en)
a. Gemeente Haarlem verkent samen met de samenwerkings- en raamcontractpartners de mogelijkheden om in de relevante ketens duurzame keuzes te maken. Deze worden in 2018 uitgewerkt samen met de ketenpartners.	Afdeling PCM
<i>Raamcontractmanager GO</i>
<i>Technisch Adviseurs</i>
b. Teerhoudend asfalt hoort niet meer in de keten. Dit is ook beschreven in de code Milieuverantwoord Wegbeheer van CROW. Haarlem gaat zijn procedures aanscherpen om dit beter te borgen.	Afdeling PCM
<i>Technisch Adviseurs</i>